

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
EMBASSY OF GREECE IN BUCHAREST
OFFICE FOR ECONOMIC AND COMMERCIAL AFFAIRS

Η ΑΓΟΡΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Έρευνα - Σύνταξη :
Ανδρονίκη Λιακοπούλου, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Βουκουρέστι, Ιούλιος 2020

Πίνακας Περιεχομένων

1. Περιγραφή κλάδου - Γενικά χαρακτηριστικά	4
2. Προσφορά.....	5
Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων	5
Πίνακας I: Οι μεγαλύτερες φαρμακευτικές εταιρείες στη Ρουμανία βάσει αξίας πωλήσεων το 2019.	6
Μέγεθος αγοράς.....	7
Πίνακας II: Μονάδες πωληθέντων φαρμάκων για τις υποκατηγορίες της ATC1, μέση τιμή και αξία των προϊόντων για το Α' τετράμηνο του 2019	8
4. Αγοραστική συμπεριφορά.....	8
Πίνακας III: Κατανάλωση φαρμάκων ανά ηλικιακή κατηγορία σε ευρωπαϊκές χώρες	9
5. Εξωτερικό Εμπόριο	10
Ανάλυση εξαγωγών-εισαγωγών	10
Πίνακας V: Εισαγωγές της Ρουμανίας, για τα έτη 2017, 2018, 2019.	10
Πίνακας VI: Εισαγωγές της Ρουμανίας από τις χώρες της Ε.Ε., για τα έτη 2016, 2017, 2019.....	11
6. Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Ρουμανίας.....	12
Πίνακας VII: Ελληνικών εισαγωγών και εξαγωγών από και προς τη Ρουμανία, για τα έτη 2017, 2018, 2019.	12
Πίνακας IX: Εξαγωγές σε φαρμακευτικά προϊόντα από την Ελλάδα στη Ρουμανία για τα έτη 2017, 2018, 2019.	14
Πίνακας X: Εισαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων από τη Ρουμανία στην Ελλάδα για τα έτη 2016, 2017, 2018	14
Πίνακας XI: Εισαγωγές λοιπών φαρμακευτικών προϊόντων από τη Ρουμανία στην Ελλάδα	15
7. Ανταγωνισμός Δομή αγοράς - Δίκτυα διανομής	15
Πίνακας XII: Οι 20 κυριότερες εταιρείες διανομής φαρμακευτικών προϊόντων της Ρουμανίας (τελευταία διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία).....	16
Πίνακας XIII: Οι 15 μεγαλύτερες αλυσίδες φαρμακείων βάσει κύκλου εργασιών (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία).....	17
Πίνακας XIV: Εταιρείες ελληνικών συμφερόντων στον τομέα εισαγωγής και διανομής φαρμάκων και ιατρικού εξοπλισμού	18
8. Θεσμικό πλαίσιο	19
Νομικό πλαίσιο που διέπει την αγορά φαρμάκων	19
Γενόσημα φάρμακα	20
Φαρμακευτική κάνναβη	21

Παράλληλη διανομή φαρμακευτικών προϊόντων.....	21
9. Ηλεκτρονικές αγορές φαρμάκων.....	21
10. Σχετικές Διμερείς Συμφωνίες.....	22
Πηγές:.....	24
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	25
Πίνακας XV: Οι μεγαλύτερες βάσει κύκλου εργασιών φαρμακευτικές εταιρείες στη Ρουμανία (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία)	25

1. Περιγραφή κλάδου - Γενικά χαρακτηριστικά

Την τελευταία δεκαετία, η ρουμανική αγορά φαρμάκων παρουσιάζει σημαντική αύξηση. Κατά τη δεκαετία 2008-2019, η αξία των πωλήσεων φαρμάκων υπερδιπλασιάστηκε, αγγίζοντας τα 3,8 δισ. ευρώ (από 1,6 δισ. ευρώ που ήταν το 2008). Σύμφωνα με έρευνα της Cegedim, για το 2019, τα κέρδη από πωλήσεις φαρμάκων σε ασθενείς είχαν ανοδικές τάσεις, καθώς αυξήθηκαν κατά 10,9% συγκριτικά με το 2018 (και αντίστοιχα και ο όγκος των πωλήσεων κατά 2,1%, φτάνοντας τις 625 εκατ. μονάδες προϊόντων), ενώ το α' τρίμηνο του 2020 οι σχετικές πωλήσεις ανήλθαν σε 981 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 23% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2018.

Τα τελευταία δώδεκα έτη, η κατανάλωση φαρμάκων αυξάνεται κατά 7,2% κατά μέσο όρο ετησίως. Σε αυτό συμβάλλει κυρίως ο μεγάλος αριθμός φαρμακείων που δημιουργούνται σε ολόκληρη την επικράτεια της Ρουμανίας, αλλά κυρίως στα αστικά κέντρα. Άλλες αιτίες της αύξησης της κατανάλωσης των φαρμάκων είναι η οικονομική βοήθεια που παρέχεται όσον αφορά την αγορά συνταγογραφούμενων φαρμάκων από το Εθνικό Ταμείο Ασφάλισης Υγείας CNAS (του οποίου η χρηματοδότηση το 2018 έφθασε στα 7,3 δισ. ευρώ, 1 δισ. ευρώ περισσότερο συγκριτικά με το 2017), η αύξηση της ζήτησης για μη συνταγογραφούμενα φάρμακα (over-the-counter), η πώληση αυτών ηλεκτρονικώς και οι διαρκείς ενημερωτικές καμπάνιες σχετικά με την υγεία.

Την τετραετία 2017-2020 έλαβαν χώρα σημαντικές εξαγορές αλυσίδων φαρμάκων που άλλαξαν το σκηνικό στη ρουμανική αγορά. Συγκεκριμένα:

Ο τσεχικών συμφερόντων επενδυτικός οργανισμός Dr Max, ο οποίος ελέγχεται από τον διεθνή όμιλο PENTA INVESTMENTS, τον μεγαλύτερο επενδυτή στον τομέα φαρμακευτικών σε Τσεχία και Σλοβακία, υπέγραψε το 2017 συμφωνία εξαγοράς της A& D PHARMA, του σημαντικότερου ομίλου φαρμακείων στη Ρουμανία. Ο όμιλος A&D PHARMA Group δημιουργήθηκε το 1994 από Λιβανέζους επιχειρηματίες και γρήγορα κέρδισε το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς φαρμακευτικών στη Ρουμανία, τόσο στη λιανική πώληση με τις επωνυμίες φαρμακείων Sensi Blu και Punkt Drug Store, όσο και στο χονδρεμπόριο με την εταιρία διανομής Medi Plus, η οποία διακρίθηκε στο marketing και τις πωλήσεις. Η Medi Plus είναι σήμερα ο σημαντικότερος διανομέας στην Ρουμανία με κύκλο εργασιών περί τα 887 εκατ ευρώ και η αλυσίδα φαρμακείων Sensi Blu με ένα κύκλο εργασιών ύψους 371 εκατ. Ευρώ.

Ο όμιλος DR MAX, εξάλλου, διαθέτει ήδη 31 φαρμακεία στην Ρουμανία μετά την εξαγορά των φαρμακείων με την επωνυμία ARTA, οπότε μετά την απόκτηση του ομίλου AD PHARMA έχει καταστεί ένας από τους σημαντικότερους παίκτες της ρουμανικής αγοράς.

Στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη ο όμιλος Dr Max δραστηριοποιείται με 1.300 φαρμακεία με ένα κύκλο εργασιών της τάξεως του 1,2 δισ. ευρώ. Η εξαγορά της A& D PHARMA GROUP από την DR MAX θα επεκτείνει τον κύκλο εργασιών του εν λόγω ομίλου σε 2,3 δισ. ευρώ και θα απασχολεί περίπου 12.000 εργαζόμενους.

Η αλυσίδα Dr MAX ανήκει στον επενδυτικό όμιλο PENTA INVESTMENTS, που δημιουργήθηκε το 1994 και δραστηριοποιείται κυρίως στους τομείς υγείας, χρηματοδοτικό τομέα, βιομηχανία, λιανική πώληση, διαχείριση και ανάπτυξη ακινήτων, με διαθέσιμα κεφάλαια που ανέρχονται σε 8,5 δισ. ευρώ,

ενώ έχει παρουσία σε 10 ευρωπαϊκές χώρες, διαθέτοντας γραφεία στην Πράγα, Μπρατισλάβα, Βαρσοβία και Μόναχο.

Παράλληλα, επεκτεινόμενος και στον τομέα των μέσων ενημέρωσης στη Ρουμανία, ο όμιλος PENTA INVESTMENTS μαζί με τον κινεζικό όμιλο CEFC έκαναν πρόσφατα μία κοινή πρόταση για εξαγορά της εταιρείας Central European Media Enterprises, η οποία κατέχει το μετοχικό κεφάλαιο του κυριότερου τηλεοπτικού σταθμού της Ρουμανίας PRO-TV.

Ο γερμανικός Όμιλος φαρμάκων Phoenix, από τους μεγαλύτερους πανευρωπαϊκά, εξαγόρασε προ διετίας την αλυσίδα φαρμακείων Helprnet, καθώς επίσης και την Farmexim, τον τέταρτο μεγαλύτερο διανομέα φαρμάκων στη Ρουμανία. Πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες επιχειρηματικές συμφωνίες του έτους, καθώς η Helprnet διαθέτει δίκτυο 220 καταστημάτων και πραγματοποιεί κέρδη 400 εκατ. ευρώ ετησίως.

Περαιτέρω, ο γαλλικός Όμιλος Επιχειρήσεων Sanofi εξαγόρασε μερίδιο 11,56% της ρουμανικής εταιρίας παρασκευής φαρμάκων Zentiva που αντιστοιχεί σε 48,21 εκατ. μετοχές έναντι 168.7 εκατ. RON (EUR 36.3 εκατ.). Η Zentiva αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παραγωγούς φαρμάκων στη Ρουμανία, με το συνολικό κύκλο εργασιών να ξεπερνά τα 100 εκατ. ευρώ το 2017. Ο όμιλος φαρμακευτικών Zentiva εισήλθε στη ρουμανική αγορά το 2005, εξαγοράζοντας την τότε μεγαλύτερη ρουμανική εταιρία παραγωγής φαρμάκων Sicomed. Τον Απρίλιο τ.έ ανακοίνωσε την εξαγορά (από την αμερικανικών συμφερόντων Alvonogen) της Labormed, σημαντικής τοπικής εταιρίας παραγωγής γενοσήμων στη χώρα, αρχικής επένδυσης 13 εκατ. ευρώ.

2. Προσφορά

Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων

Στον τομέα των φαρμάκων, οι αλλοδαπές εταιρείες φαίνεται πως έχουν κυριαρχήσει. Ειδικότερα, οι περισσότερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε σημαντικό βαθμό στην παραγωγή φαρμάκων και φαρμακευτικών προϊόντων είναι πολυεθνικές που εξαγοράσει παλιές ρουμανικές φαρμακοβιομηχανίες ή τμήματα και εγκαταστάσεις αυτών.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι 20 μεγαλύτερες (βάσει αξίας πωλήσεων) φαρμακευτικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη ρουμανική αγορά, το μέγεθος των πωλήσεών τους σε μονάδες προϊόντων και η χώρα από την οποία προέρχονται. Στη μεγάλη τους πλειοψηφία πρόκειται για βρετανικές, ελβετικές και αμερικανικές εταιρίες. Leaders είναι η Sanofi, η Merck& Co και η Novartis. Οι ρουμανικές επιχειρήσεις που βρίσκονται στη λίστα με τις 20 μεγαλύτερες είναι η Alvonogen και η Antibiotice, η οποία εξειδικεύεται στα γενόσημα φάρμακα και το ρουμανικό κράτος (μέσω του Υπουργείου Υγείας της χώρας) κατέχει το 53,02% των μετοχών.

Πίνακας Ι: Οι μεγαλύτερες φαρμακευτικές εταιρείες στη Ρουμανία βάσει αξίας πωλήσεων το 2019.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ (ΒΑΣΕΙ ΑΞΙΑΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ 2018)	ΟΝΟΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΑΞΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ 2019 (EUR)	ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ
1	Sanofi	193.433.211	Γαλλία
2	Merck & Co	188.322.021	ΗΠΑ
3	Novartis ¹	167.433.200	Ελβετία
4	Gilead Science Inc.	157.080.992	ΗΠΑ
5	Servier ²	141.808.101	Γαλλία
6	Glaxosmithkline	152.191.663	Ηνωμένο Βασίλειο
7	Sun Pharma ³	138.007.001	Ινδία
8	Pfizer	131.206.993	ΗΠΑ
9	Abbvie	130.370.023	Ηνωμένο Βασίλειο
10	Astrazeneca	124.266.101	Ηνωμένο Βασίλειο - Ελβετία
11	Bristol Myers Squibb	115.888.999	ΗΠΑ
12	Johnson & Johnson	84.847.601	ΗΠΑ
13	Zentiva	83.606.703	Τσεχία
14	Hoffmann La Roche	83.399.007	Ελβετία
15	Menarini	75.734.602	Ιταλία
16	Alvogen ⁴	74.699.401	Ρουμανία
17	KRKA D, D,	74.496.404	Σλοβενία
18	Bayer Healthcare AG	74.452.084	Γερμανία
19	Reckitt Benckiser	74.081.002	Ηνωμένο Βασίλειο
20	Antibiotice	69.526.982	Ρουμανία

Πηγή: Cegedim

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ

Η παραγωγή φαρμάκων στη Ρουμανία την τελευταία τριετία αποδίδεται σχηματικά στο ακόλουθο διάγραμμα:

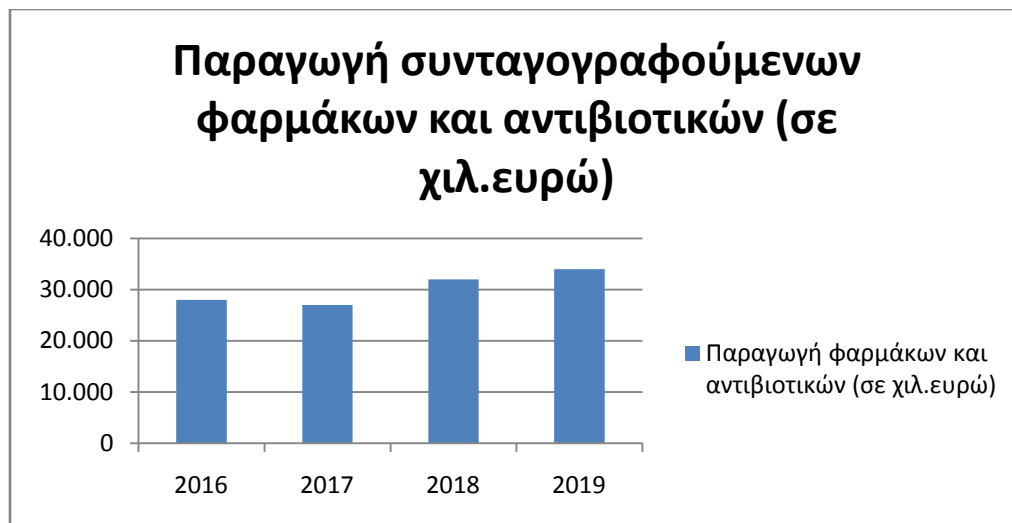
Διάγραμμα Ι: Παραγωγή φαρμάκων στη Ρουμανία

¹ Συμπεριλαμβάνεται η SANDOZ.

² Συμπεριλαμβάνεται η EGIS.

³ Συμπεριλαμβάνεται η TERAPIA.

⁴ Συμπεριλαμβάνεται η LABORMED.

(Πηγή: Eurostat)

Μέγεθος αγοράς

Η αγορά φαρμάκων στη Ρουμανία χωρίζεται σε δύο κύριες κατηγορίες:

1. Συνταγογραφούμενα φάρμακα (Rx), των οποίων ένα μεγάλο μέρος του κόστους συχνά καλύπτεται από πόρους του Εθνικού Ταμείου Ασφάλισης Υγείας. Τα φάρμακα που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή ελέγχονται αυστηρά από τις αρμόδιες αρχές. Πωλούνται σε φαρμακεία και νοσοκομεία, εφόσον ο καταναλωτής έχει την απαραίτητη συνταγή από ιατρό.
2. Μη Συνταγογραφούμενα φάρμακα (OTC, over-the-counter), τα οποία μπορούν να βρεθούν στα φαρμακεία και να αγοραστούν από οποιονδήποτε. Δεν χρειάζεται η συνταγή από ιατρό.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί, αποτυπώνεται η αυξητική τάση στην παραγωγή φαρμάκων για πρόληψη και εναλλακτική θεραπεία την τελευταία τετραετία:

Διαγραμμα II: Παραγωγή φαρμάκων για πρόληψη και εναλλακτική θεραπεία

Στους ακόλουθους πίνακες εξειδικεύονται η αξία των πωλήσεων και ο αριθμός των πωληθέντων φαρμάκων, για την θεραπευτική κατηγορία ATC1, για το Α' τετράμηνο του 2019 και το Γ' τετράμηνο του 2018. Συνοδεύονται από την μέση τιμή και την αξία (σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης) των προϊόντων για κάθε υποκατηγορία.

Οι πωλήσεις φαρμάκων για τις υποκατηγορίες A, L, C, J, N, R, M κατέχουν περίπου το 85% των πωλήσεων της Θεραπευτικής Κατηγορίας 1 (ATC 1) και στα δύο τετράμηνα. Η υψηλότερη μέση τιμή παρατηρείται στην υποκατηγορία L (αντινεοπλασματικά και ανοσορρυθμιστικοί παράγοντες) και ξεπερνά τα 600 RON και για τις δύο χρονικές περιόδους.

Πίνακας II: Μονάδες πωληθέντων φαρμάκων για τις υποκατηγορίες της ATC1, μέση τιμή και αξία των προϊόντων για το Α' τετράμηνο του 2019

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1 (ATC1)	Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ 2019		ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ (EUR)	ΙΣΟΤΙΜΙΑ ΑΓΟΡΑΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ (PPP)
	ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ (ΣΕ ΕΚΑΤ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ		ΑΞΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΣΕ ΕΚΑΤ. EUR)
ΣΥΝΟΛΟ	621,7	100%	5,84	3.637,88
A - Πεπτική οδός και Μεταβολισμός	130	24,40%	5,11	663,79
L - Αντινεοπλασματικά και Ανοσορρυθμιστικοί παράγοντες	3,5	0,70%	147,44	520,80
C - Καρδιαγγειακό σύστημα	142,6	26,80%	3,31	470,31
J - Φάρμακα κατά των λοιμώξεων για συστηματική χρήση	37,9	7,10%	16,27	616,46
N - Νευρικό σύστημα	98	18,40%	3,74	365,84
R - Αναπνευστικό σύστημα	72,8	13,70%	3,93	285,73
M - Μυοσκελετικό σύστημα	48	9,00%	1,03	175,59
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ A, L, C, J, N, R, M	532,8	85,70%	5,82	3.098,52
Άλλες υποκατηγορίες (B, D, G, H, P, S, V)	88,9	14,30%	6,06	539,34

Πηγή: Cegedim, Pharma and Hospital Report
Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ

4. Αγοραστική συμπεριφορά

Σύμφωνα με μία μελέτη της Coface, το 2018, η μηνιαία δαπάνη που προορίζεται για αγορά φαρμακευτικών προϊόντων αποτελούσε το 10% των συνολικών μηνιαίων δαπανών (σε απόλυτους αριθμούς περί τα 15 ευρώ). Οι δαπάνες για φαρμακευτικά προϊόντα ήταν μικρότερες σε αξία μόνο από τις δαπάνες για καπνά και καύσιμα από την κατηγορία των μη τροφίμων. Αυτό ίσως να είναι αποτέλεσμα του μικρού ποσού που διατίθεται από τον προϋπολογισμό για τις επιδοτήσεις φαρμάκων.

Συγχρόνως, τα τελευταία χρόνια, οι πωλήσεις μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση, καθώς ικανοποιούν απλές ανάγκες των πολιτών, των οποίων το εισόδημα έχει αυξηθεί. Οι εταιρείες δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον στα προϊόντα αυτής της κατηγορίας, καθώς οι τιμές τους δεν ελέγχονται από το κράτος παρά μόνο από τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς. Επίσης, μέσω αυτών, μπορούν να καλύψουν προβλήματα ρευστότητας και να αυξήσουν τα έσοδά τους.

Αξίζει να επισημάνουμε ότι, σύμφωνα με μία μελέτη της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, η Ρουμανία βρέθηκε στην 6^η θέση παγκοσμίως όσον αφορά την κατανάλωση ημερήσιας δόσης αντιβιοτικών ανά κάτοικο για το 2015.

Η Ρουμανία, βέβαια, βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις σε ευρωπαϊκές κατατάξεις όσον αφορά την κατά κεφαλήν κατανάλωση φαρμάκων. Σύμφωνα με την Εμπορική Ένωση των Παραγωγών Βιομηχανικών Ιατρικών Φαρμάκων στη Ρουμανία (PRIMER), αυτό συμβαίνει, καθώς η πρόσβαση σε θεραπευτικές λύσεις είναι περιορισμένη.

Στον πίνακα που ακολουθεί, αποτυπώνεται κατανάλωση φαρμάκων σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες ανά ηλικιακή κατηγορία.

Πίνακας III: Κατανάλωση φαρμάκων ανά ηλικιακή κατηγορία σε ευρωπαϊκές χώρες

	Total	15–24 years	25–34 years	35–44 years	45–54 years	55–64 years	65–74 years	75 years and over
EU-28	34.6	31.4	37.0	37.1	36.1	34.6	32.8	30.4
Belgium	19.1	14.3	22.5	19.3	20.4	19.5	15.9	19.5
Bulgaria	37.1	20.5	27.6	31.7	35.6	43.9	49.8	49.8
Czech Republic	46.1	31.6	41.9	44.6	49.5	49.9	52.5	53.3
Denmark	55.9	48.2	54.5	52.1	56.9	60.0	60.7	62.8
Germany	42.9	43.1	45.7	47.3	43.3	40.5	38.8	40.0
Estonia	46.1	41.7	43.7	45.3	47.5	43.3	51.8	52.7
Ireland	31.9	26.2	37.6	37.9	32.8	29.6	26.4	20.3
Greece	27.5	25.0	26.3	28.5	26.4	29.6	29.4	26.5
Spain	21.9	25.9	25.4	26.0	24.3	16.9	14.8	12.9
France	27.1	25.1	31.8	32.1	28.7	27.5	21.6	18.1
Croatia	31.0	19.4	25.1	31.9	32.8	32.4	36.6	40.7
Italy	19.7	15.9	21.6	23.8	22.3	19.2	16.5	14.7
Cyprus	20.8	12.9	20.0	25.7	23.4	21.6	22.0	18.3
Latvia	54.0	44.2	48.4	51.9	53.8	57.8	61.1	64.4
Lithuania	56.8	41.6	46.5	51.6	60.3	66.5	66.3	71.9
Luxembourg	34.6	32.5	36.7	36.8	38.9	32.4	31.2	25.7
Hungary	47.3	42.0	44.2	48.1	47.0	48.3	53.9	48.5
Malta	33.3	33.2	31.3	34.4	33.8	33.9	33.3	33.6
Netherlands	39.5	34.4	45.2	41.5	40.1	38.6	36.6	39.3
Austria	34.3	32.2	37.6	37.2	35.8	31.6	32.3	30.3
Poland	51.8	43.4	51.8	53.0	53.7	52.3	53.2	55.2
Portugal	23.9	26.6	29.8	27.3	23.9	21.7	19.5	16.3
Romania	15.2	9.8	12.4	12.1	15.7	18.8	19.3	21.6
Slovenia	32.9	34.3	33.1	35.3	33.8	29.6	32.4	31.0
Slovakia	44.3	32.3	38.7	43.2	43.3	49.5	54.9	62.5
Finland	70.4	68.7	77.5	69.9	72.6	66.9	66.1	70.1
Sweden	40.0	36.2	46.5	46.9	44.8	40.2	35.0	23.9
United Kingdom	43.3	35.7	44.9	49.0	46.6	43.7	42.0	33.9
Iceland	84.4	82.3	84.8	85.9	83.8	84.6	87.0	82.9
Norway	54.0	46.8	55.0	48.3	52.5	57.6	64.3	59.5
Turkey	32.5	26.9	35.2	37.8	35.1	29.8	27.5	25.0

Πηγή: Eurostat

Από το 2015, οι τιμές των φαρμάκων στη Ρουμανία έχουν σταθεροποιηθεί στο χαμηλότερο επίπεδο στην Ε.Ε., αλλά, από το 2012, έχει καθιερωθεί ένας νέος φόρος. Αυτός ο "clawback" ειδικός φόρος, ο οποίος επιβάλλεται στα φάρμακα και προκύπτει από την διαφορά μεταξύ της εκτιμώμενης αξίας των φαρμάκων που θα δαπανήσει το δημόσιο ανά τρίμηνο και της πραγματικής αξίας των πωλήσεων, έχει οδηγήσει στην εξαφάνιση πάνω από 2.000 φθηνών φαρμάκων τα τελευταία τρία χρόνια, σύμφωνα με τους παραγωγούς. Οι καταναλωτές-ασθενείς πρέπει πλέον να αγοράζουν την πιο ακριβή εναλλακτική και αυτό δημιουργεί την εντύπωση ότι οι τιμές έχουν αυξηθεί.

5. Εξωτερικό Εμπόριο

Ανάλυση εξαγωγών-εισαγωγών

Στη ρουμανική αγορά συμμετέχει ένας σημαντικός αριθμός εγχώριων εταιριών παραγωγής φαρμάκων. Πάραυτα, ο όγκος των εισαγωγών σε φαρμακευτικά προϊόντα είναι μεγάλος προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του καταναλωτικού κοινού.

Το 2019, η αξία των εξαγωγών φαρμακευτικών προϊόντων της Ρουμανίας ανήλθε σε 706 εκατ. ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών σε φαρμακευτικά προϊόντα έφτασε τα 2.744 εκατ. ευρώ. Οι προαναφερθείσες εμπορικές συναλλαγές μεταφράζονται ως έλλειμμα της τάξεως των 2.034 εκατ. ευρώ στο εμπορικό ισοζύγιο της Ρουμανίας στον τομέα αυτόν.

Πίνακας IV: Διμερές εμπόριο της Ρουμανίας, για τα έτη 2017, 2018, 2019

(αξία σε εκατ. ευρώ)	2019	2018	2017
Εισαγωγές στη Ρουμανία	3.416	2.994,6	2.945,4
Ρουμανικές Εξαγωγές	834	548	512,4
Ισοζύγιο	-2.582	-2.446,6	-2.433

Πηγή: INS

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ

Η αξία των εισαγωγών της Ρουμανίας σε φάρμακα από όλο τον κόσμο έχει παρουσιάσει αύξηση την τριετία 2017-19. Ειδικότερα, το 2019 αυξήθηκε κατά 14,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ο τομέας των φαρμάκων αποτελεί το 3,96% της αξίας των συνολικών εισαγωγών της Ρουμανίας. Από τις συνολικές εισαγωγές φαρμάκων, τα 9/10 περίπου αποτελούν οι εισαγωγές από τις χώρες της Ε.Ε.

Πίνακας V: Εισαγωγές της Ρουμανίας, για τα έτη 2017, 2018, 2019.

	2019 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	2018 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	2017 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2019-2018
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	86.285	82.866,8	75.598,4	9,61%

ΑΞΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	3.416	2.994,6	2.945,4	1,67%
ΑΞΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	3,96%	2.734,5	2.619,6	4,4%

Πηγή: INS

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζονται η αξία των ρουμανικών εισαγωγών σε φάρμακα και τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. από τα οποία προέρχονται, για τα έτη 2017, 2018 και 2019. Πρώτες χώρες-εισαγωγείς είναι η Γερμανία, η Ουγγαρία και η Ολλανδία, ενώ η Ελλάδα βρίσκεται στην 17^η θέση στην εν λόγω κατάταξη.

Πίνακας VI: Εισαγωγές της Ρουμανίας από τις χώρες της Ε.Ε., για τα έτη, 2017, 2018, 2019.

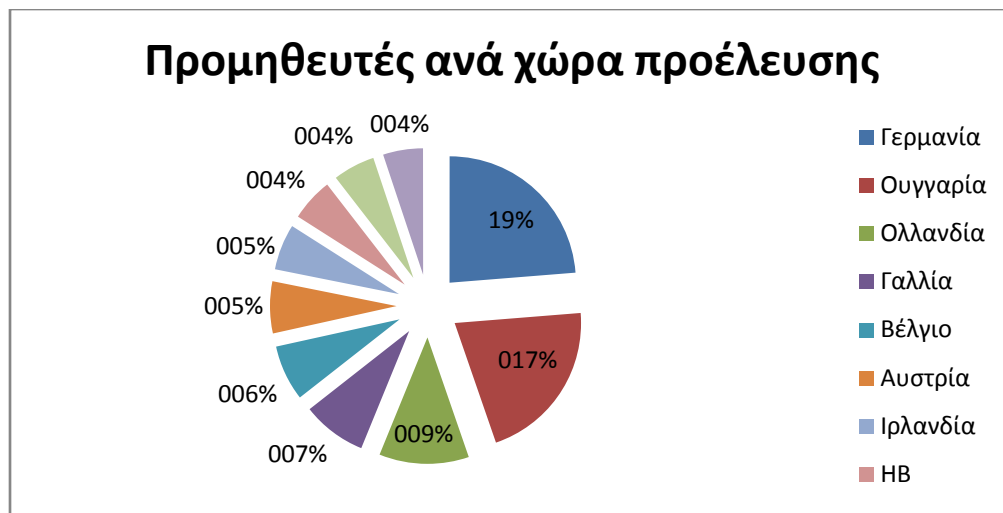
ΚΑΤΑΤΑΞΗ	ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	2019 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	2018 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	2017 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)
1	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	762,2	566,3	491,4
2	ΟΥΓΓΑΡΙΑ		503,7	394,7
3	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	285,5	276,8	319,2
4	ΓΑΛΛΙΑ	244	199,8	217,7
5	ΒΕΛΓΙΟ	231,7	171,9	160,6
6	ΑΥΣΤΡΙΑ	154,2	160,5	150,1
7	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	159,9	142,2	101,8
8	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	64,1	133,5	157,2
9	ΙΤΑΛΙΑ	208,6	130,4	186,8
10	ΣΛΟΒΕΝΙΑ	117,6	125,0	120,3
11	ΔΑΝΙΑ	65,2	64,2	60,1
12	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	81,5	58,6	61,1
13	ΠΟΛΩΝΙΑ	55,5	39,4	29,5
14	ΙΣΠΑΝΙΑ	22,6	21,6	20,5
15	ΤΣΕΧΙΑ	32,8	14,3	
16	ΚΥΠΡΟΣ	15,7	13,2	
17	ΕΛΛΑΔΑ	15,3	14,5	15,3
18	ΜΑΛΤΑ	14,4	15,0	31,9
19	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	1,1	67,4	61,9

Πηγή: INS

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ

Σχηματικά, οι ρουμανικές εισαγωγές φαρμάκων μπορούν να αποδοθούν ως εξής:

Διάγραμμα Ι: Κυριότεροι προμηθευτές φαρμάκων στη ρουμανική αγορά (80% των συνολικών εισαγωγών της Ρουμανίας σε φάρμακα)

6. Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Ρουμανίας

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., στον τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων (προϊόντα κεφ. 30 Σ.Ο.), η αξία του διμερούς εμπορίου αυξήθηκε το 2019 σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με τις ελληνικές εξαγωγές να παρουσιάζουν άνοδο κατά 9,5%. Αναλυτικότερα, η αξία των εξαγωγών φαρμακευτικών προϊόντων από την Ελλάδα στη Ρουμανία το 2019 αποτέλεσε το 1,31% της συνολικής αξίας των εξαγωγών της χώρας μας προς τη Ρουμανία (σε παρόμοια επίπεδα με το 2018). Το ίδιο έτος, από τη συνολική αξία των εισαγόμενων προϊόντων που έλαβε η χώρα μας από τη Ρουμανία, η αξία των φαρμακευτικών προϊόντων είχε μερίδιο της τάξεως του 0,46%.

Στον παρακάτω πίνακα αναγράφεται η συνολική αξία του διμερούς εμπορίου φαρμάκων Ελλάδας-Ρουμανίας, σε ευρώ, για την τριετία 2017-19:

Πίνακας VII: Ελληνικών εισαγωγών και εξαγωγών από και προς τη Ρουμανία, για τα έτη 2017, 2018, 2019.

	2019 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	2018 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	2017 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2019-2018
ΑΞΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	13.664.068	12.474.618	13.824.601	9,5%
ΑΞΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ	4.063.952	4.392.717	6.671.646	-34,16%

**ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗ
ΡΟΥΜΑΝΙΑ**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ

Στον επόμενο πίνακα εξειδικεύονται (σε οκταψήφιους κωδικούς) οι εξαγωγές μας προς τη Ρουμανία για τα σημαντικότερα φαρμακευτικά προϊόντα για τα έτη 2017, 2018 και 2019. Όπως φαίνεται, το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής αξίας των εξαγωγών φαρμακευτικών προϊόντων της Ελλάδας προς τη Ρουμανία κατέχουν ορισμένα φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση (με CN8: 30049000), των οποίων η αξία έφθασε τα 13.664.068 ευρώ. Ο πίνακας που ακολουθεί αποτυπώνει τη σύνθεση των ελληνικών εξαγωγών φαρμάκων και φαρμακευτικού υλικού προς τη Ρουμανία.

Πίνακας VIII: Σημαντικότερα εξαγόμενα φαρμακευτικά προϊόντα από Ελλάδα προς Ρουμανία

'30021200'	Αντιοροί και άλλα κλάσματα του αίματος	12.069
'30021500'	Ανοσολογικά προϊόντα, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα για τη λιανική πώληση	465.197
'30029050'	Καλλιέργειες μικροοργανισμών	4.803
'30039000'	Άλλα	59.345
'30042000'	Που περιέχουν άλλα αντιβιοτικά	47.154
'30043900'	Άλλα	65.338
'30044900'	Άλλα φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση, που περιέχουν αλκαλοειδή ή τα παράγωγά τους	76.747
'30045000'	Άλλα φάρμακα που περιέχουν βιταμίνες ή άλλα προϊόντα της κλάσης 2936	1.323.303
'30049000'	Άλλα	10.957.553
'30051000'	Επίδεσμοι αυτοκόλλητοι και άλλα είδη που έχουν συγκολλητική στρώση, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες	546
'30059010'	Βαμβάκι και είδη από βαμβάκι, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένα για τη	217.362
'30059031'	Γάζες και είδη από γάζα, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένα για τη λιανική	1.635
'30059050'	Άλλα	112.800
'30059099'	Ταινίες και άλλοι επίδεσμοι, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένα για τη λ	4.300
'30061010'	Ράμματα αποστειρωμένα	107.714
'30061030'	Αποστειρωμένες αυτοκόλλητες μεμβράνες για τη χειρουργική ή την οδοντιατρική, που μπορούν να απορροφή	2.853

'30062000'	Αντιδραστήρια που προορίζονται για τον προσδιορισμό των ομάδων ή των παραγόντων του αίματος	2.535
'30063000'	Παρασκευάσματα σκιατικά για ακτινογραφικές εξετάσεις. Διαγνωστικά αντιδραστήρια που έχουν επινοηθεί	13.606
'30064000'	Τσιμέντα και άλλα προϊόντα για το σφράγισμα των δοντιών. Τσιμέντα για την αποκατάσταση των οστών	20.094
'30065000'	Θήκες και κουτιά-φαρμακεία με είδη χρήσιμα για την παροχή πρώτων βοηθειών	48
'30067000'	Παρασκευάσματα που παρουσιάζονται με μορφή γέλης προκειμένου να χρησιμοποιηθούν στην ιατρική ή την κ	55

Πίνακας ΙΧ: Εξαγωγές σε φαρμακευτικά προϊόντα από την Ελλάδα στη Ρουμανία για τα έτη 2017, 2018, 2019.

CN8	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2019 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	2018 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	2017 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2019-2018
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (30)		13.664.068	12.474.618	13.824.601	9,5%
'30049000'	Άλλα φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση	10.957.553	11.296.939	12.576.225	-3%
30045000'	Άλλα φάρμακα που περιέχουν βιταμίνες ή άλλα προϊόντα της κλάσης 2936	1.323.303	401.796	674.215	293%
'30059010'	Βαμβάκι και είδη από βαμβάκι, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένα για λιανική πώληση	217.362	208.247	176.414	18,04%
'30044900'	Άλλα φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση, που περιέχουν αλκαλοειδή ή τα παράγωγά τους	76.767	122.673	15.944	-89,60%
'30061010'	Ράμματα αποστειρωμένα	107.714	104.796	59.318	28,1%
'30042000'	Που περιέχουν άλλα αντιβιοτικά	47.154	104.363	177.492	-54,8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ

Στον κλάδο των εισαγωγών φαρμακευτικών προϊόντων της Ελλάδας από τη Ρουμανία το 2019, σημαντική ήταν η αξία για την κατηγορία "επίδεσμοι εμποτισμένοι ή καλυμμένοι με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένοι για λιανική πώληση, από υφαντικές ύλες, άλλα εκτός από γάζες, αυτοκόλλητους επίδεσμους, βάτες" (με CN8: 30059050) και για ορισμένα φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση (με CN8: 30049000), των οποίων η αξία ανήλθε σε 2.835.089 ευρώ και 1.190.596 ευρώ, αντιστοίχως. Στον ακόλουθο πίνακα εξειδικεύονται (σε οκταψήφιους κωδικούς) οι εισαγωγές μας από τη Ρουμανία στα σημαντικότερα φαρμακευτικά προϊόντα για τα έτη 2016, 2017 και 2018.

Πίνακας Χ: Εισαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων από τη Ρουμανία στην Ελλάδα για τα έτη 2016, 2017, 2018

CN8	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2019 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	2018 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	2017 (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017-2018
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (30)		4.063.952	4.392.717	6.671.646	-34,16%

'30059050'	Επίδεσμοι εμποτισμένοι ή καλυμμένοι με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένοι για λιανική πώληση, από υφαντικές ύλες, άλλα εκτός από γάζες, αυτοκόλλητους επίδεσμους, βάτες	2.835.089	2.578.497	2.570.041	10%
'30049000'	Άλλα φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση	1.190.596	1.038.495	832.262	10,9%
'30045000'	Άλλα φάρμακα που περιέχουν βιταμίνες ή άλλα προϊόντα της κλάσης 2936	337.993	375.971	1.958.025	-10.1%
'30043900'	Άλλα φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση, που περιέχουν ορμόνες ή άλλα προϊόντα της κλάσης 2937	-	220.175	638.108	-
'30042000'	Που περιέχουν άλλα αντιβιοτικά	-	149.197	390.024	-
'30061010'	Ράμματα αποστειρωμένα	21.287	30.382	17.718	-53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ

Περαιτέρω, το 2019, εξήχθησαν από τη Ρουμανία προς τη χώρα μας οι παρακάτω κατηγορίες φαρμακευτικού υλικού:

Πίνακας XI: Εισαγωγές λοιπών φαρμακευτικών προϊόντων από τη Ρουμανία στην Ελλάδα

'300510'	Επίδεσμοι αυτοκόλλητοι και άλλα είδη που έχουν συγκολλητική στρώση, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες	13.631
'300670'	Παρασκευάσματα που παρουσιάζονται με μορφή γέλης προκειμένου να χρησιμοποιηθούν στην ιατρική ή την κ	1.363
'300120'	Εκχυλίσματα αδένων ή άλλων οργάνων ή των εκκρίσεων τους, για οποθεραπεία	916
'300650'	Θήκες και κουτιά-φαρμακεία με είδη χρήσιμα για την παροχή πρώτων βοηθειών	847
'300640'	Τσιμέντα και άλλα προϊόντα για το σφράγισμα των δοντιών. Τσιμέντα για την αποκατάσταση των οστών	223

7. Ανταγωνισμός

Δομή αγοράς - Δίκτυα διανομής

Οι κυριότερες εταιρείες διανομής και εισαγωγής φαρμακευτικών προϊόντων της Ρουμανίας σημείωσαν κύκλο εργασιών αξίας περίπου 4.343.674.593 ευρώ κατά το 2017. Οι εν λόγω εταιρείες τροφοδοτούν κυρίως τα φαρμακεία, αλλά και καταστήματα καλλυντικών για τα μη συνταγογραφούμενα προϊόντα, καθώς και καταστήματα ιατρικού εξοπλισμού. Τα τελευταία χρόνια, την τοπική διανομή κυριαρχεί η εταιρεία Mediplus (μέλος του ομίλου A&D Pharma) και η Farmexpert (η οποία ανήκει στον όμιλο Walgreens and Alliance Boots).

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται οι μεγαλύτερες εταιρείες διανομής (βάσει κύκλου εργασιών) για το 2017, που δραστηριοποιούνται στη ρουμανική αγορά, καθώς και ορισμένες πληροφορίες για αυτές.

Πίνακας XII: Οι 20 κυριότερες εταιρείες διανομής φαρμακευτικών προϊόντων της Ρουμανίας (τελευταία διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία)

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΒΑΣΕΙ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΟΝΟΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 2018 (EUR)	ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΕΣ 2018 (EUR)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ 2018	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
1	MEDIPLUS EXIM SRL	803.564.408	15.005.443	1.021	www.mediplus.ro
2	FILDAS TRADING SRL	748.121.324	25.493.580	1.002	www.fildas.ro
3	ALLIANCE HEALTHCARE ROMANIA	675.404.936	20.535.839	942	
4	FARMEXIM SA	437.430.274	3.680.317	753	www.farmexim.ro
5	SANOFI ROMANIA SRL	249.608.076	19.312.534	215	www.sanofi.ro
6	PHARMAFARM SA	192.335.187	2.642.379	485	www.pharmafarm.ro
7	PFIZER ROMANIA SRL	166.216.221	18.112.935	188	www.pfizer.ro
8	EUROPHARM HOLDIN SA	164.482.779	-957,725	403	www.gsk.com
9	DONA. LOGISTICA SRL	785.931.493	1.864.884	147	www.gopharma.ro
10	ROMASTRU TRADING SRL	141.558.802	383.540	218	www.romastru.ro
11	NOVARTIS PHARMA SERVICES ROMANIA SRL	135,501,783	8,648,746	156	www.novartis.com.ro
12	SERMEDIC SRL	114.253.872	4.681.337	13	www.servier.ro
13	ROPHARMA LOGISTIC SA	91.649.753	529.761	249	www.ropharma.ro
14	FARMACEUTICA REMEDIA DISTRIBUTION & LOGISTICS SRL	90.056.992	737.860	243	www.remediadl.ro
15	FRESENIUS NEPHROCARE ROMANIA SRL	58.862.433	1.418.575	1.118	www.nephrocare.ro
16	ALVOGEN ROMANIA SRL	53.309.427	-528.768	119	www.alvogen.ro
17	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GMBH & CO KG VIENA SUCURSALA BUCURESTI	53.166.468	929.496	57	<a href="http://www.boehringer-
ingelheim.com">www.boehringer- ingelheim.com
18	A & D PHARMA MARKETING & SALES SERVICES SRL	48.896.086	1.986.618	188	<a href="http://www.adpharma-
ms.com/ro">www.adpharma- ms.com/ro
19	MERCK ROMANIA	43.409.770	792.445,67	54	
20	FARMAVET	38.659.265	883.328	422	

Στον ακόλουθο πίνακα περιγράφονται οι 15 σημαντικότερες αλυσίδες φαρμακείων στη Ρουμανία, για το 2017, με τον κύκλο εργασιών τους, τα κέρδη ή τις ζημιές τους, τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούν και τα στοιχεία επικοινωνίας τους. Όπως φαίνεται, η αλυσίδα φαρμακείων Sensiblu

αποτελεί την ηγέτιδα εταιρεία στον κλάδο, με κύκλο εργασιών, για το 2017, 361.758.847 ευρώ. Ακολουθούν η S.I.E.P.C.O.F.A.R. με 192.755.877 ευρώ και η Help Net Farma με 128.202.914 ευρώ.

Πίνακας XIII: Οι 15 μεγαλύτερες αλυσίδες φαρμακείων βάσει κύκλου εργασιών (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία)

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΒΑΣΕΙ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΟΝΟΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 2018 (EUR)	ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΕΣ 2017 (EUR)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ 2018	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
1	SENSIBLU SRL	361.758.847	4.716.105	2829	www.sensiblu.ro
2	S.I.E.P.C.O.F.A.R. SA	192.755.877	2.903.315	1946	www.farmaciiledo.ro
3	HELP NET FARMA SA	128.202.914	5.443.793	1495	www.helpnet.ro
4	CATENA HYGEIA SRL	91.850.016	5.781.373	682	www.catena.ro
5	ROPHARMA SA	74.627.342	1.570.865	745	www.ropharma.ro
6	FARMACIA TEI SRL	67.824.472	2.799.302	281	comenzi.farmaciat.ei.ro
7	FARMACEUTICA ARGESFARM SA	61.049.551	1.944.681	468	www.fildas.ro
8	MED-SERV UNITED SRL	59.344.753	6.332.188	265	www.catena.ro
9	LAVIRA TRANSPORT SRL	35.953.055	2.334.329	291	(+4) 0247 310 389
10	MYOSOTIS FARM SRL	33.743.941	1.357.466	32	(+4) 0236 479 422
11	GEDEON RICHTER FARMACIA SA	33.560.399	181.185	398	www.richter-farmacia.ro
12	BLD PHARMA SRL	31.299.074	74.645	0	www.farmaciiilebeladonna.ro
13	VILEUS MED-COM SRL	31.133.349	2.718.139	226	(+4) 0248 251 250
14	TRI FARM SRL	26.123.232	1.333.058	278	(+4) 0244 586 165
15	AMGEN ROMANIA SRL	23.964.658	1.033.589	38	www.amgen.ro

Πηγή: Major Companies in Romania 2018

Οι ελληνικών συμφερόντων εταιρείες καλλυντικών Frezyderm, Korres και Aprivita έχουν ενσωματωθεί τα τελευταία χρόνια στη ρουμάνικη αγορά. Προϊόντα των προαναφερθεισών εταιρειών συναντώνται σε φαρμακεία της Ρουμανίας, όπως στις αλυσίδες BebeTei, FARMACIA TEI, SENSIBLU, ή και σε ηλεκτρονικά φαρμακεία. Ακόμα, η εταιρεία Aprivita έχει αποκλειστικά δικό της φυσικό κατάστημα στο Βουκουρέστι και συγκεκριμένα στο Baneasa Shopping City Complex.

Είναι άξιο αναφοράς ότι πολλές εταιρείες ελληνικών συμφερόντων δραστηριοποιούνται στον τομέα εισαγωγής και διανομής φαρμάκων, αλλά και ιατρικού εξοπλισμού. Στον ακόλουθο πίνακα αναφέρονται ορισμένες από αυτές συνοδευόμενες από τα στοιχεία επικοινωνίας τους.

Πίνακας XIV: Εταιρείες ελληνικών συμφερόντων στον τομέα εισαγωγής και διανομής φαρμάκων και ιατρικού εξοπλισμού

ΟΝΟΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	E-MAIL	ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ
BIOGENEROM (BIOGENEA PHARMACEUTICAL S)	+4 021 233 92 15	+4 021 233 91 91	mariana@biogene-rom.ro	
BIOGENESIS	+4 031 104 04 82 - 65			biogenea.eu
DIAMEDIX SRL	+4 021 668 88 66 - 69	+4 021 668 88 66 - 69	office@diamedix.ro	www.diamedix.ro
GENESIS PHARMA	+4 021 403 4075	+4 021 403 4075	asubtirica@genesispharma.com ; abondoc@genesispharma.com	www.genesispharma.com
IMEDICA S.A.	+4 021 319 77 50 +4 021 252 71 79	+4 021 319 77 51	office@imedica.ro	www.imedica.ro
INTERNATIONAL HEALTHCARE SYSTEMS SA	+4 021 308 21 00	+4 021 308 21 80	info@ihsromania.eu ; george_sofianos@sofmedica.eu	
MEDSANA BUCHAREST MEDICAL CENTER	+4 021 9607 +4 021 408 78 00	+4 021 402 80 76	office@medsana.ro ; cv@medsana.ro	www.medsana.ro
PAPAPOSTOULOU S.R.L. (PMEC - PAPAPOSTOULOU MEDICAL EQUIPMENT CENTER)	+4 021 321 22 23 - 25	+4 021 321 22 26	info@pmec.ro ; info@papapostolou.gr ; nicos@papapostolou.gr ; robertina.margineanu@pmec.ro	www.pmec.ro
SANTE INTERNATIONAL S.A.	+4 021 252 55 43 +4 021 252 65 92	+4 021 252 31 77 +4 021 252 04 01	contact@sante.ro	www.sante.ro
SOFMEDICA SRL	+4 021 308 21 00	+4 021 308 21 80	george_sofianos@sofmedica.eu ; info@sofmedica.ro	www.techs2life.com
SPECIMED RONTIS	+4 031 432 62 11 - 12 - 13	+4 031 326217	phillip.kotsis@rontis.com	rontis.gr
SPYTHA MED SRL	+4 021 340 41 70 - 80 +4 0746 168 318	+4 021 340 41 47	spythamed@gmail.com	

STARMED GENERAL	+4 021 330 32 11 -12	+4 021 330 32 27	office@starmed.ro o	
	+4 021 460 07 79 - 74 - 61			
STERIL ROMANIA	+4 0372 900 394 - 395 - 396	+4 021 460 00 14	office@steril.ro ; sales@steril.ro	www.steril.ro

8. Θεσμικό πλαίσιο

Νομικό πλαίσιο που διέπει την αγορά φαρμάκων

Ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ρουμανία δεν επιτρέπει κανένα φαρμακευτικό προϊόν να κυκλοφορεί στην αγορά της δίχως να έχει λάβει την απαραίτητη άδεια που δίδεται είτε από την Εθνική Υπηρεσία Φαρμάκων και Ιατρικών Συσκευών (National Agency for Medicines and Medical Devices, NAMMDR) είτε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω μίας κεντρικής διαδικασίας.

Όσον αφορά την τιμολόγηση στη Ρουμανία, υπάρχουν δύο κατάλογοι με τιμές:

1. CANAMED, δηλαδή ο Εθνικός Κατάλογος φαρμακευτικών προϊόντων που επιτρέπεται να τοποθετηθούν στη ρουμανική αγορά, και
2. Public Catalogue, δηλαδή ο Δημόσιος Εθνικός Κατάλογος Τιμών.

Ο CANAMED περιλαμβάνει τις ανώτατες τιμές των εγκεκριμένων φαρμακευτικών προϊόντων που διατίθενται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την εταιρεία που κατοχύρωσε το προϊόν, τους αντιπροσώπους της ή τους διανομείς της. Οι εταιρείες αυτών των φαρμακευτικών προϊόντων έχουν υπογράψει συμβόλαιο με το Υπουργείο Υγείας, τα Ταμεία Ασφάλισης ή άλλους δημόσιους φορείς.

Ο Public Catalogue περιλαμβάνει τις ανώτατες τιμές των εγκεκριμένων φαρμακευτικών προϊόντων που διατίθενται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο από κοινοτικά φαρμακεία και τοπικές μονάδες διανομής. Τα φαρμακευτικά αυτά προϊόντα δε δεσμεύονται από κάποιο συμβόλαιο με τους κρατικούς φορείς.

Όσον αφορά τη τιμή των προϊόντων που εντάσσονται στην πρώτη κατηγορία, η προτεινόμενη τιμή από τον παρασκευαστή πρέπει να είναι μικρότερη ή ίση με τη χαμηλότερη τιμή που επικρατεί για το ίδιο φαρμακευτικό προϊόν σε άλλες χώρες που μπορούν να συγκριθούν με τη Ρουμανία. Οι χώρες αυτές είναι η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιταλία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Ισπανία και η Τσεχία.⁵

⁵ Η λίστα με τις χώρες ανανεώνεται ετησίως από το Υπουργείο Υγείας της Ρουμανίας.

Η προτεινόμενη τιμή από τον παρασκευαστή προϊόντων που εντάσσονται στον Public Catalogue ισούται με τον αριθμητικό μέσο των τριών χαμηλότερων τιμών που ισχύουν για το ίδιο φαρμακευτικό προϊόν σε άλλες χώρες που μπορούν να συγκριθούν με τη Ρουμανία και είναι οι προαναφερθείσες.⁶

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το νομικό πλαίσιο μπορούν να βρεθούν στις ακόλουθες ιστοσελίδες:

Εθνική Υπηρεσία Φαρμάκων και Ιατρικών Συσκευών: <https://www.anm.ro/en/>

Υπουργείο Υγείας της Ρουμανίας: <http://www.ms.ro/>

Εθνικό Ταμείο Ασφάλισης Υγείας: <http://www.cnas.ro/default/index/index/lang/EN>

Γενόσημα φάρμακα

Ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ρουμανία εφαρμόζει τους κανονισμούς που ισχύουν και στην υπόλοιπη Ένωση. Ο πιο πρόσφατος Κανονισμός που αφορά στα γενόσημα φάρμακα είναι ο υπ' αριθμόν 2019/933, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουλίου του 2019 και τροποποιεί τον Κανονισμό υπ' αριθμόν 469/2009. Σύμφωνα με τον νέο αυτόν Κανονισμό, θεσπίζεται εξαίρεση από την προστασία που παρέχουν τα συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας σε πρωτότυπα φάρμακα, εφόσον ο σκοπός είναι οι εξαγωγές (σε τρίτες χώρες όπου η προστασία του πρωτότυπου φαρμάκου δεν υφίσταται ή έχει λήξει) και/ή η δημιουργία αποθεμάτων (κατά τους τελευταίους 6 μήνες της ισχύος των συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας).

Ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο να άρει τα ανταγωνιστικά μειονεκτήματα με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι οι παραγωγοί των εν λόγω προϊόντων στις αγορές εκτός της Ένωσης. Για 3 χρόνια από την έναρξη ισχύος του Κανονισμού, αυτός θα αφορά μόνο συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας για τα οποία υπεβλήθη αίτηση την ημέρα έναρξης ισχύος του κανονισμού ή μετά από αυτήν.⁷

Ο τότε Ρουμάνος Υπουργός Οικονομίας Nicolae Bădălău προέβη στην εξής δήλωση σχετικά με τον νέο Κανονισμό: "Ο νέος κανονισμός θα επιτρέψει στους παρασκευαστές γενοσήμων που εδρεύουν στην ΕΕ να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις τους παρασκευαστές εκτός ΕΕ. Θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας υψηλής αξίας και θα δώσει ώθηση στη διαθεσιμότητα των γενόσημων φαρμάκων στην ΕΕ."

Ο Κανονισμός υπ' αριθμόν 2019/933 έχει αναρτηθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μπορεί να βρεθεί στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:153:FULL&from=EL>

---

⁶ Η λίστα με τις χώρες ανανεώνεται ετησίως από το Υπουργείο Υγείας της Ρουμανίας.

⁷ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Δελτίο Τύπου, 14/05/2019.

Φαρμακευτική κάνναβη

Στη Ρουμανία, η χρήση κάνναβης για φαρμακευτικούς και ιατρικούς σκοπούς απαγορεύεται από την εθνική νομοθεσία. Υπό ορισμένες συνθήκες, η κάνναβη μπορεί να καλλιεργηθεί για ιατρικούς και επιστημονικούς λόγους, εφόσον έχει δοθεί άδεια από το Υπουργείο Γεωργίας.

Ωστόσο, το 2013, η νομοθεσία της χώρας σχετικά με τις ναρκωτικές ουσίες τροποποιήθηκε με σκοπό να διασφαλίσει ότι τα παράγωγα της κάνναβης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανακούφιση των ασθενών (κυρίως σε ασθένειες όπως είναι ο καρκίνος, η σκλήρυνση κατά πλάκας κ.α.) και την μείωση της συχνότητας των επιληπτικών κρίσεων. Δεν είναι, όμως, όλα τα προϊόντα από παράγωγα κάνναβης νόμιμα για φαρμακευτική χρήση. Πιο συγκεκριμένα, οποιοδήποτε προϊόν περιέχει πάνω από 0,2% THC δεν μπορεί να κυκλοφορήσει στη ρουμανική αγορά.

Τον Μάρτιο του 2019, ο Υπουργός Οικονομικών της Ρουμανίας Eugen Teodorovici ανέφερε ότι η βιομηχανία νόμιμης φαρμακευτικής κάνναβης μπορεί να αποτελέσει το μέλλον της χώρας. Κατά το ίδιο διάστημα, στο Υπουργείο Υγείας πραγματοποιούνταν συζητήσεις σχετικά με την αποποινικοποίηση της φαρμακευτικής κάνναβης.

Παράλληλη διανομή φαρμακευτικών προϊόντων

Η παράλληλη διανομή έγκκειται στη διανομή προϊόντων που έχουν εγκριθεί βάσει μίας κεντρικής διαδικασίας. Η διανομή γίνεται από ένα κράτος-μέλος σε ένα άλλο από μία φαρμακευτική εταιρεία, η οποία δεν είναι ο παραγωγός του προϊόντος και δεν κατέχει την προβλεπόμενη άδεια. Σύμφωνα με τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπ' αριθμόν 726/2004, με σκοπό να είναι νόμιμη μία τέτοια διαδικασία, πρέπει πρώτα να ενημερωθεί η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Φαρμάκων και έπειτα να ικανοποιηθούν επιπρόσθετες προϋποθέσεις. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις αυτές μπορούν να βρεθούν στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://www.ema.europa.eu/en/human-regulatory/post-authorisation/parallel-distribution>

9. Ηλεκτρονικές αγορές φαρμάκων

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν αγορές φαρμάκων ηλεκτρονικά. Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή Οδηγία υπ' αριθμόν 2011/62 και τον Κανονισμό 699/2014, η Ε.Ε. έχει εισάγει ένα κοινό λογότυπο το οποίο εμφανίζεται στις ιστοσελίδες των εγγεγραμμένων στους κρατικούς φορείς λιανοπωλητών. Αυτό αποσκοπεί στο να μπορεί ο καταναλωτής να αναγνωρίζει ότι πρόκειται για νόμιμους πωλητές φαρμάκων. Το λογότυπο συνοδεύεται από την εθνική σημαία των κρατών-μελών της Ε.Ε. (όπως και της Νορβηγίας, της Ισλανδίας και του Λιχτενστάιν) και από ένα κείμενο.

Όλα τα πιστοποιημένα ηλεκτρονικά φαρμακεία που δραστηριοποιούνται στα κράτη-μέλη της Ένωσης (και της Νορβηγίας, της Ισλανδίας και του Λιχτενστάιν) μπορούν να βρεθούν στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.ema.europa.eu/en/human-regulatory/overview/public-health-threats/falsified-medicines/buying-medicines-online>

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι ρουμανικές αρχές δεν έχουν αναρτήσει ακόμα κάποια επίσημη ιστοσελίδα, αλλά αναμένεται αυτό να γίνει σύντομα.

Περισσότερες τεχνικές πληροφορίες σχετικά με το λογότυπο μπορούν να βρεθούν στην παρακάτω ιστοσελίδα:

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/files/eulogo/logosancointernet_charte_v2.pdf

10. Σχετικές Διμερείς Συμφωνίες

A) Συμφωνία για την αποφυγή της διπλής φορολογίας σχετικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου, Αθήνα 17/9/1991, (ισχύει από 7/4/1995, Νόμος 2279/1995, ΦΕΚ υπ' αριθμ. 9/26.01.1995),

B) Συμφωνία για την Προώθηση και την Αμοιβαία Προστασία των Επενδύσεων (Ν. 2564/1998, ΦΕΚ 4/A/13.1.1998, έναρξη ισχύος 12.6.1998),

Γ) Συμφωνία μεταξύ των κυβερνήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ρουμανίας για την Συνεργασία και Αμοιβαία Διοικητική Συνδρομή μεταξύ των Τελωνειακών τους Διοικήσεων (ισχύει από 1.12.2000),

Δ) Ναυτιλιακή Συμφωνία (Α.Ν. 55/1967, ΦΕΚ 133/A/03.08.1967, έναρξη ισχύος 06.07.1968).

10. Συμπεράσματα

Ο κλάδος των φαρμακευτικών είναι ένας διαρκώς διευρυνόμενος κλάδος στη Ρουμανία (με αύξηση περί το 7,2% ετησίως κατά μέσο όρο την τελευταία δεκαετία). Η άνοδος της μεσαίας τάξης, η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού στα αστικά κέντρα και η ευρύτερη ενημέρωση έχουν διαμορφώσει μια νέα καταναλωτική συνείδηση που συνίσταται αφ' ενός στην συνειδητοποίηση της ανάγκης για λελογισμένη και στοχευμένη χρήση φαρμάκων και, αφ' ετέρου, σε μεγαλύτερη κατανάλωση βιταμινών, συμπληρωμάτων διατροφής και φαρμάκων για πρόληψη ασθενειών. Αν και ακόμα η κάλυψη αρκετών φαρμάκων από ασφαλιστικά ταμεία είναι σε χαμηλά επίπεδα, σε σχέση με το μέσο όρο στην Ευρώπη, ωστόσο, παρατηρείται αύξηση τόσο στην παραγωγή όσο και στην κατανάλωση φαρμάκων (συνταγογραφούμενων και μη) στη χώρα.

Από τα μη συνταγογραφούμενα, τα πιο δημοφιλή είναι τα αντιπυρετικά, αναλγητικά και αντιφλεγμονώδη, τα φυτικά προϊόντα ενίσχυσης του πεπτικού συστήματος, τα συμπληρώματα διατροφής και τα δερμοκαλλυντικά. Άνοδο σταθερή παρουσιάζουν τα προϊόντα για παιδιά (δερματικές παθήσεις, βιταμίνες και σκευάσματα με ουσίες όπως echinacea, πρόπολη)

Όπως αναλύθηκε σε οικείο κεφάλαιο της εν λόγω μελέτης, σημαντικά εξαγωγίμα ελληνικά φαρμακευτικά προϊόντα είναι επίδεσμοι και γάζες, βαμβάκι, ράμματα, αντιοροί και βιταμίνες. Περαιτέρω, με βάση την παρατηρούμενη ζήτηση, προοπτικές παρουσιάζουν φάρμακα για την αντιμετώπιση προβλημάτων του καρδιαγγειακού, του πεπτικού και του νευρικού συστήματος.

Αρκετά δύσκολη είναι η πρόσβαση σε δίκτυα διανομής, καθώς πρόκειται συνήθως για μεγάλες εταιρίες, όχι πάντα ευχερώς προσεγγίσιμες. Η τελική διοχέτευση στην αγορά γίνεται από μεγάλες αλυσίδες φαρμάκων. Σε ελληνικές εταιρίες παραγωγής και εξαγωγής φαρμάκων συνιστάται απ'ευθείας επαφή με τους διευθυντές πωλήσεων των μεγάλων αλυσίδων και παρουσίαση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των ελληνικών προϊόντων (φάρμακα βελτιωμένης φαρμακοτεχνικής μορφής, τιμές). Ο ανταγωνισμός είναι έντονος, ωστόσο, με δεδομένο ότι στη Ρουμανία λειτουργούν ιατρικά και διαγνωστικά κέντρα ελληνικών συμφερόντων, μία πρώτη προσέγγιση για νεοεισερχόμενες ελληνικές εταιρίες παραγωγής φαρμάκων θα μπορούσε να γίνει σε αυτό το πλαίσιο.

Οι προβλέψεις των ειδικών της αγοράς είναι ότι η υγειονομική κρίση αναμένεται να οδηγήσει την αγορά φαρμάκων σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα το 2020. Σύμφωνα με την εταιρία KeysFin προβλέπεται αύξηση των πωλήσεων φαρμακευτικών κατά 13%, καταγράφοντας πιθανότατα ιστορικό υψηλό κύκλου εργασιών την φετινή χρονιά, που εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 68 δισ. Ron. Από Ελλάδα υπάρχει σταθερή ζήτηση για γάζες, βαμβάκι, ράμματα αποστειρωμένα και βιταμινούχα σκευάσματα. Επίσης αναμένεται να διαπιστωθεί τους επόμενους μήνες ανάγκη για μάσκες και γάντια μιας χρήσης. Αρκετές εγχώριες επιχειρήσεις έχουν ξεκινήσει την παραγωγή μασκών, ωστόσο, με τη σταδιακή άρση των μέτρων και την υποχρεωτική χρήση μασκών σε δημόσιους κλειστούς χώρους, η παραγωγή είναι αρκετά πιθανό να μην καταφέρει να καλύψει τη ζήτηση (η Ρουμανία είναι μια χώρα 20 εκατ. κατοίκων)

Πηγές:

ΕΛΣΤΑΤ

ΙΝΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

EUROSTAT

ΜΕΛΕΤΗ KEYSFIN -2020

ΕΡΕΥΝΑ CEDEDIM

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΕ

ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

RIVISTA FARMACISTILOR DIN ROMANIA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας XV: Οι μεγαλύτερες βάσει κύκλου εργασιών φαρμακευτικές εταιρείες στη Ρουμανία (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία)

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΒΑΣΕΙ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΟΝΟΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 2018 (EUR)	ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΕΣ 2017 (EUR)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ 2017	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
1	TERAPIA SA	151.092.340	188.446.008	842	www.terapia.ro
2	JOHNSON & JOHNSON ROMANIA SRL	138.619.243	2.979.479	142	www.jnjconsumer.ro
3	ZENTIVA SA	100.343.041	23.407.113	511	www.zentiva.ro
4	GLAXOSMITHKLINE (GSK) SRL	92.721.438	2.801.128	142	ro.gsk.com
5	SANDOZ SRL	75.689.815	5.134.955	309	www.sandoz.ro
6	BIO EEL SRL	74.589.837	1.311.238	217	www.bioeel.ro
7	ANTIBIOTICE SA	73.910.258	7.740.949	1420	www.antibiotice.ro
8	TEVA PHARMACEUTICALS SRL	70.124.004	1.234.875	0	www.tevapharm.ro
9	GLAXOSMITHKLINE CONSUMER HEALTHCARE SRL	61.782.848	9.323.554	102	ro.gsk.com
10	BIOFARM SA	37.270.689	9.342.620	389	www.biofarm.ro
11	LABORMED-PHARMA SA	35.990.799	3.052.017	257	www.alvogen.ro
12	GEDEON RICHTER ROMANIA SA	33.792.718	-3.174.065	551	www.gedeon-richter.ro
13	INFOMED FLUIDS SRL	26.612.481	-1.165.567	408	www.infomedfluids.com
14	SERVIER PHARMA SRL	23.332.205	1.919.164	277	www.servier.ro
15	BIOTEHNOS SA	21.519.682	13.653.649	144	biotehnos.ro
16	ABBVIE SRL	20.923.035	633.932	122	www.abbvie.com
17	PASTEUR - FILIALA FILIPESTI SRL	17.930.787	4.346.401	229	www.pasteur.ro
18	SANDOZ PHARMA SERVICES SRL	17.209.647	492.236	178	www.sandoz.ro
19	FITERMAN PHARMA SRL	14.564.983	1.702.250	171	www.fitermanpharma.ro
20	MERCK SHARP & DOHME ROMANIA SRL	13.888.367	822.618	118	www.msd.ro
21	HERBALIFE RO SRL	13.737.991	138.760	16	www.herbalife.ro

22	BERLIN-CHEMIE A.MENARINI SRL	13.678.604	-1.437.682	208	www.berlin-chemie.ro
23	SWISSCAPS ROMANIA SRL	11.482.924	865.551	292	(+4) 0244 306 700
24	KRKA ROMANIA SRL	11.235.144	445.639	188	www.krka.biz/ro
25	ROMVAC COMPANY SA	11.082.451	817.211	412	romvac.ro
26	A & S INTERNATIONAL 2000 SRL	10.396.046	6.171.061	116	(+4) 0212 206 921
27	ELI LILLY ROMANIA SRL	6.654.751	471.667	72	www.eli-lilly.ro
28	VALEANT PHARMA SRL	6.401.294	332.866	53	(+4) 0374 102 600
29	DACIA PLANT SRL	6.027.663	170.836	166	www.daciaplant.ro
30	LUNDBECK ROMANIA SRL	5.626.577	211.011	8	(+4) 0213 198 826 www.lundbeck.com

Πηγή: Major Companies in Romania 2018